

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА (ОКОНЧАТЕЛНИ ДАННИ)

Брой и структури на населението

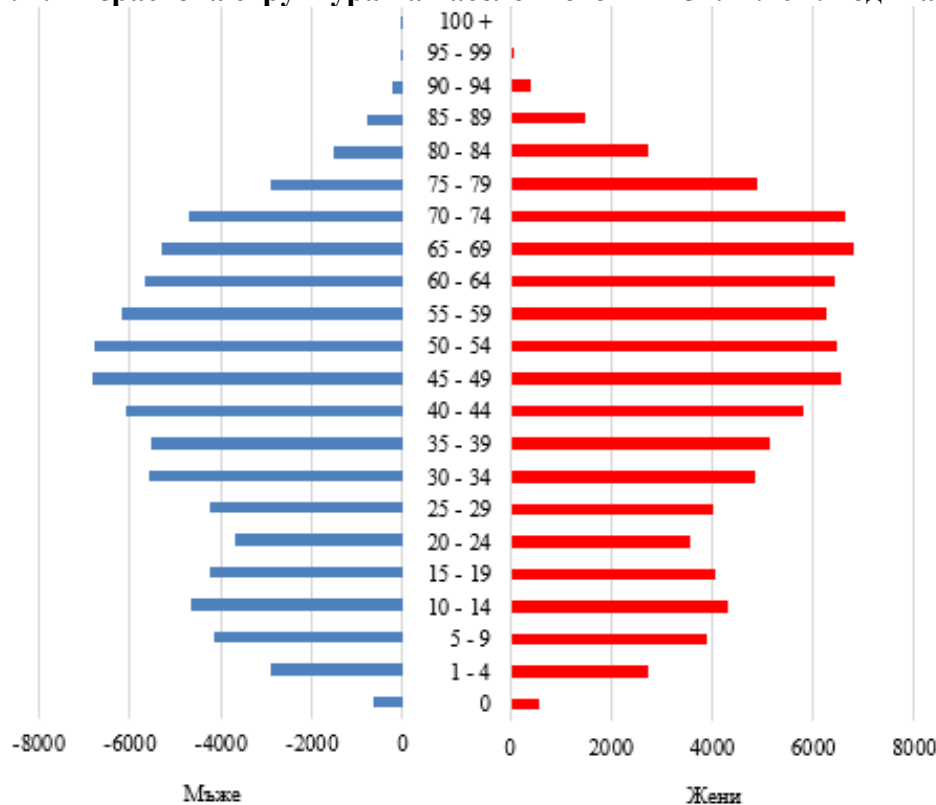
Към 31 декември 2020 г. населението на област Добрич е 170 298 души, което представлява 2.5% от населението на България (6 916 548 души) и нарежда областта на 15-о място по брой на населението непосредствено след област Шумен (171 781 души) и преди област Кърджали (160 781 души). В сравнение с 2019 г. населението на областта намалява с 1 511 души, или с 0.9%.

Мъжете са 82 505 (48.4%), а жените – 87 793 (51.6%), или на 1 000 мъже се падат 1 064 жени, при 1 065 жени за страната. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 54 г. включително. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2020 г. лицата на 65 и повече навършени години са 38 563, или 22.7% от населението на областта. В сравнение с 2019 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.3 процентни пункта.

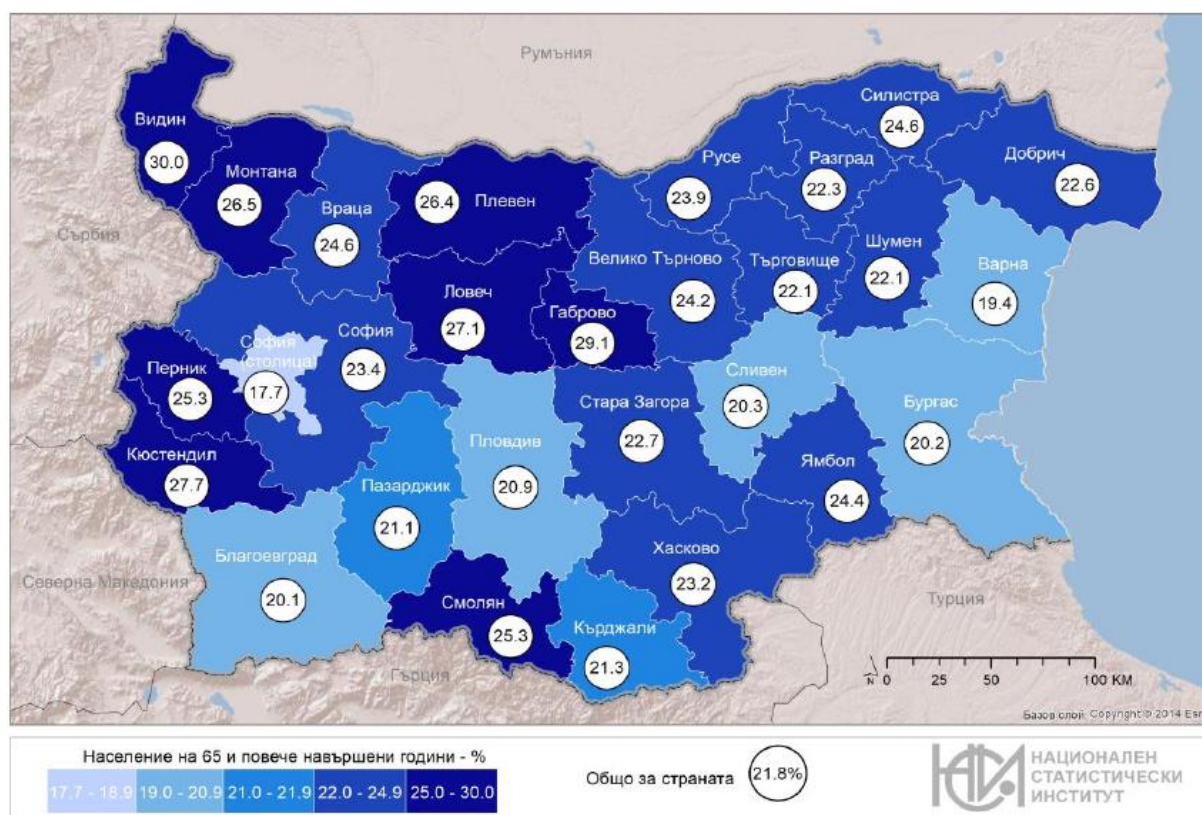
Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 26.3%, а на мъжете - 18.8%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Фиг. 1. Възрастова структура на населението към 31.12.2020 година

В регионален аспект дялът на лицата на възраст 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (30.0%), Габрово (29.1%) и Кюстендил (27.7%). Общо в двадесет области този дял е над средния за страната. Най-нисък е дялът на възрастното население в областите София (столица) - 17.7%, и Варна - 19.4%.

Фиг.2. Относителен дял на населението на 65 и повече навършени години към 31.12.2020 г. по области

Към 31.12.2020 г. децата до 15 години са 23 864, или 14.0% от общия брой на населението на област Добрич, като спрямо 2019 г. този дял намалява с 0.1 процентни пункта.

Дялът на най-младото население в България е 14.4%. Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.5%, и Бургас - 15.5% от населението на областта. Общо в седемнадесет области този дял е под общия за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 11.5%, и Габрово - 11.6%.

Към 31.12.2020 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ за област Добрич е 57.9%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 55.7%, отколкото в селата - 62.9%. Във всички области на страната този показател е над 50.0% с изключение на София (столица) - 48.5%, като най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин - 72.1%, Габрово - 68.8%, и Ловеч - 68.2%.

Застаряването на населението води до повишаване на неговата **средната възраст в областта**, която от 41.7 години през 2010 г. нараства на 44.5 години през 2019 г. и достига **44.7 години в края на 2020 година**. Средната възраст в България за 2020 г. е 44.0 години.

Процесът на остаряване се проявява както в селата, така и в градовете, средната възраст на населението както в градовете, така и в селата е 44.7 години. Средната възраст по пол е съответно - 42.9 години за мъжете и 46.5 години за жените.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници при пенсиониране. За 2020 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 6 месеца за жените и 64 години и 3 месец за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2020 г. в област Добрич е 100 750 души, или 59.2% от населението на областта, като мъжете са 52 967, а жените - 47 783. Броят на трудоспособното население намалява с 699 души, или с 0.7% през 2020 г. спрямо предходната година. Към края на 2020 г. над трудоспособна възраст са 43 932 души, или 25.8%, а под трудоспособна възраст – 25 616 души, или 15.0% от населението на областта.

1. Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.

(Проценти)

Година	Възраст		
	под трудоспособна	в трудоспособна	над трудоспособна
2001	17.3	60.1	22.6
2005	15.4	62.9	21.7
2010	14.9	62.9	22.2
2011	14.8	61.3	23.9
2012	14.9	61.4	23.7
2013	15.0	61.1	23.8
2014	15.1	60.5	24.4
2015	15.1	60.2	24.7
2016	15.0	60.0	25.0
2017	15.1	59.6	25.3
2018	15.1	59.3	25.6
2019	15.2	59.0	25.8
2020	15.0	59.2	25.8

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Териториално разпределение на населението

Към 31.12.2020 г. в градовете живеят 116 994 души, или 68.7%, а в селата - 53 304 души, или 31.3% от населението на областта.

Към края на 2020 г. населените места в област Добрич са 215, от които 6 са градове и 209 - села. В областта има три населени места без население - с. Брястово (община Балчик), с. Брестница (община Тервел) и с. Краище (община Генерал Тошево). В 46, или в 21.4% от населените места, живеят от 1 до 49 души включително, като в 10 населените места живеят от 1 до 10 души включително.

С население над 1000 души са 16 населени места в областта, в които живеят 76.3% от населението на областта.

Най-големият град в областта е гр. Добрич с население 80 936 души, който е девети по големина в страната след гр. Сливен (83 371 души) и преди гр. Шумен (72 997 души). В гр. Добрич живеят 47.5% от населението на областта.

Най-малки по брой на населението в област Добрич са с. Иречек (община Каварна), с. Огражден (община Генерал Тошево), с. Стаевци (община Шабла) и с. Войниково (община Тервел) с под 5 жители, а най-голямото село в областта е с. Оброчище (община Балчик) - 2 101 души.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.